

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAatalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

De s[an]cto abraha[m] patriarcha. Cap[itulum]. lxxxviiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

feruitute demonū: et reuertunt ad possessiones
 celestium mansionum. ¶ Tertio propter repre-
 sentationē. Nam quinquagesima nō solū tēpus
 remissionis significat: sed etiam statū beatitudi-
 nis representat. Nam in .l. anno serui efficie-
 bantur liberti: in .l. die data est lex in mōte sinai:
 et in .l. die datus est spīritus sanctus apostolis.
 Et iō hīc nūerus bētrudīnē representat: ubi erit
 adeptio libertatis: qđ oñdī p hūitūz liberatio-
 nē: cognitio hītat: qđ p legē dationē: et pfectio
 charitatis qđ p spīssctī infusione. ¶ Numerus
 etiā quinquagenarius est denarius quinquaplar.
 Denarius hō significat beatitudinē sanctis in
 fine mundi conferendā. vnde et paterfamilias
 suis operarijs in vinea laborantibus: sero con-
 tulit denarios singulos pro mercede. Hic autē
 denarius ideo quinquaplar: quia. v. corporis
 sensus tunc beatificantur. Hic em̄ per quinqz
 prudentes virgines designant: que fatuis ex-
 clusis ad nuptias euz sponso xpo ingred iūtur.
 Ideoqz denarius retributionis in .v. sensibus
 quinquaplandus ad quinquagenū iubilei mul-
 tiplicatus ascendit. ¶ Tria autē sunt necessa-
 ria in epistola et euangelio dñicali propofita: ad
 hoc vt opera penitentię sint perfecta: scilz cha-
 ritas que proponitur in epistola: memoria do-
 minice passionis: et fides que sumitur per illu-
 minationē cecī: que duo ponūtur in euāgelio.
 Nam fides ipsa opera facit acceptabilia: sine
 qua impossibile ē deo placere: memoria passio-
 nis factilia. Gregorius. Si passio christi in anī-
 mū ducitur: mihi est tam arduū quod nō equo-
 ato tolleretur: charitas autem facit esse conti-
 nua: qz vt idem dicit amor: dei nūq̄ est otiosus.
 Operatur em̄ magna si est. Si autē operari ne-
 gligit: amor dei non est. ¶ Unde sicut in pñci-
 pio ecclesia quasi desperans clamauerat. Lircū
 dederunt me etc. Et postmodū ad se rediens et
 adiuari petebat dicens. Exurge dñe etc. Ita
 tam hīc ex sepeuenie fiducia concepta propter
 penitentiā orat et dicit. Esto mihi in deū prote-
 ctorez: vbi quattuor petit. s. protectionē: firma-
 mentū: refugū: et ducātū. Omnes em̄ filij sui:
 aut sunt in gratia: aut in culpa: aut in aduersis:
 aut in prosperis. Illis q̄ sunt in gratia petit fir-
 mamentū: vt i ipsa gratia confirmentur. Illis
 qui sunt in culpa: petit refugium: vt conuertan-
 tur. Illis qui sunt in aduersis: petit protectio-
 nem: vt in ipsis tribulationibus protegantur.
 Illis qui sunt in prosperis: petit ducātū vt in
 ipsis prosperitatibz a deo innocēter ducantur.
 Terminat autē quinquagesima in die pasche:
 qz penitentiā ad nouitatē vite facit resurgere.
 Et qz in hebdomada quinquagesime tēpora ter-
 tie etatis recolūtur: merito sanctorū patrū ter-
 tie etatis immediate gesta subscribunt: quozū
 dies obitus ignorant. Quāuis em̄ de solo scō
 Abrahā beatus hieronymus diez dormitionis
 in suo kalendario scribat: videlicet. vij. idus

octobris: quia tamē de nullo alio ipsius etatis
 certa dies festiuitatis reperit: ne ipm Abrahā
 p̄mū et solū etatis tercie ab alijs separemus
 congruentius vsum est: vt de ipso vna euz alijs
 acta subiiciamus.

¶ De scō abrahā patriarcha. Cap. lxxxvij:

Abrahā quē

deus ppter eius
 fides addita sibi
 vna littera quaz
 noi vrozis detra-
 terat: vocauit postmodū abra-
 ham patriarcha sanctissimū:
 nō solum in sancto catalogo
 ecclesiastici. xliiij. et p̄mo mathei. ij. cap. spe-
 cialiter notatur: sed etiā ex tētu sacre scriptu-
 re in locis pluribus de fide: iusticia: et obdies-
 tia cōmendatur. Hic cum patre thare habitās
 in aram cū esset annozū. lxxv. ad imperium dñi
 relictis patre et fratre Nachor egressus inde
 cum vrozē sara sterile et Lotz filio fratris Ara-
 quē in filium adoptauerat: et cum oi eius fami-
 lia et supellectile: venit ad terram chanaā habi-
 taturus quā deus eius semini pmiserat se da-
 turum: veniensqz ad sicchem iuxta vallē illustrē:
 que pentapolis dicebat a quinqz vrbibus sodo-
 morū: edificauit ibi altare dño. Exinde vt dicit
 iosephus p̄mū presumpit p̄nunciare vniū
 deum creatorem cunctozū. Inde transgred sēs
 inter bethel et hāi aliū edificauit altare: et vltra
 progrediens habitauit in damasco. Annus hō
 subsequens q̄ est. lxxvi. etatis abrahā. P̄mū an-
 nus est repromissionis dei facte ad eū: a q̄ vsqz
 ad egressum filioz israel de egypto supputant
 anni. cccclxx. post quos apostolus ad gala. iij.
 dicit factā fuisse legē. ¶ Verum propter famē
 que facta est: descendit abrahā in egyptum: et
 mensqz libidinem egyptiozū: ne ei propter vro-
 ris pulchritudinem occiderent: dixit eam soro-
 rem suā esse: sicut et erat re vera quia filia fra-
 tris. Et qz laudata est pulchritudo ei apud re-
 gē egypti: in domū eius sublata est. Sed deus
 regis desiderū ipedit: ne tāgeret eā in egris-
 tudine et tumultu caularum: vt dicit iosephus.
 Quē pro salute regis sacrificaret: sacerdotes
 p̄ irā dei hoc accidisse significauerūt: eo qz vro-
 ri pegrini iniuriā inferre voluisset. Sicqz rex
 egypti vrozē suā intactā abrahā restituit: et de
 commissioeniam postulauit. ¶ Sane abrahā
 eo tpe arithmetica et astrologia egyptijs p̄mū
 tradidit: a quibz postmodū peruenērūt ad gre-
 eos. Reuersus autē abrahā ex egypto habi-
 tauit in loco: vbi fixerat tabernaculus inter be-
 thel et hāi. Et cū esset dines valde i auro et argē-
 to familia et iumentis et pastor: es eius cū pasto-
 ribz lotz p pascuis ritarēnf: diuisus est a lotz
 nepote suo: et dedit ei optioenē eundi quo vel-
 let. Lotz elegit regionē circā iordanē fertile et

De sanctis in mēse februarij occurrētibus Folio. lviij.

amenā: et mortuus est in oppidīs sodomorum. Abrahā nō descendit ad cōuallē mambre iuxta hebrō: et habitās ibi iuxta quercū vel therebinthū: edificauit altare dñō. Dābre nō eschol et anel fratres erāt: et federati sunt abrahe: a q̄rū p̄mogenito vallis cognominabaf. Abi p̄miffit deus abrahe omnē circūstantē terrā p̄ quattuor partes dare sibi et semini eius. Post hec chor do: laomor rex helamitarū cum alijs tribus regibus quinq̄ reges sodomorū vicit in bello: et tulit omnē substantiā eorū: cū loth et omni substantiā eius. Quo audito abrahā cū. cccc. viij. venacis suis et tribus p̄dictis fratribus mābre: eschol: et anel p̄secutus ē eos vsq̄ ad dan: et plurimis trucidarijs victoriā obtinuit: et loth nepotem mulieres et p̄p̄m omnēq̄ substantiā reduxit. Cui melchisedech rex salem et sacerdos occurrat: et sacrificiū panis et vini p̄mus obtulit: cuiq̄ abrahā decimas p̄soluit: vt infra de melchisedech dicitur. Ab hac victoriā p̄ remissione captiuoz dicitur quidā in tritu habuisse subleuz: quod remissio interpretat. Et instituit est anno quinquagesimo: quia tūc erat loth quinquaginta annoz. Post que abrahā per inflammationē sacrificij diuinitus illapsam: accepit signum de p̄missione sobolis in stellarū numerū multiplicande. Quod quia vtī naturaliter impossibile deo credidit: de fide merito commēdat. Tūc p̄mū suscepit filiū ex agar ancilla: cui nomen ismael: a quo ismaelitarum gens: qui et agarenī ab agar dicti sunt: qui et postmodū vtī sare filij saracenoꝝ falsum nomē vsurpauerunt. Deinde abrahā qui p̄mo dicebat abrahā a deo vocatus est abrahā: vt oꝝq̄ ip̄s que sarai dicebat a deo sara vocata fuit. Preceptaq̄ accepit diuinitus abrahā vt se cū sua sobole circūcideret: vt inter cūctas nationes tali signaculo corporis electorum viroz soboles nascerent. Et cū eēt annoꝝ xcix. circūcidit se et ismaelē filiū suū annoꝝ xij. ac oēs familiā suā sexus masculini. Tres rum quoq̄ dñs abrahe per subiectam angelicā creaturā apparuit: filiūq̄ de sara repromissit: eamq̄ hesitantē redarguit: et abrahe sodomorū interitum nunciavit. Tunc sanctus patriarcha beate trinitatis prius mysteriū intellexit. Euz tres viros vidit et vniū adorauit: quos et hospitio susceptos fertili cōiunio refecit: vbi trinitatis expresse mysteriū ponit. Cum abrahā nūc ad vniū nunc ad tres loquit. Ip̄s q̄ deus in tribus apparētib⁹ angelis: nūc singulariter: nunc pluraliter virum sanctū affatur. Abrahā post hec peregrinatus in geraris sarā vxorē vt fecerat in egypto sororē esse dixit: et simile necis periculum simili modo: per dei p̄uidentiā euasit. Cum nō esset annoꝝ centū cor: pusq̄ tā haberet mortuū naturaliter ad generandū. Sara nō sterilis et nonagenaria esset: iuxta repromissiones dei ad eos factā nar⁹ est isaac: qui et octauo die iuxta diuinū mādatum circūcisus est anno ab

instituzione circūcisionis secūdo: ab ortu nō ismaelis. filij. Ablacrato nō isaac: et aliquantulū exrescere dū cum ismaele luderet. et eū ille vtī maior in ludo lesisset: cum etiā vt dicunt hebrei ismael aliqua idola de terra finisset: et isaac ad ea colenda inducere vellet ad instantiam sare: abrahā ismaelē cum matre simul eiecit. sed dñs ismaelē custodiēs duodecim duces tribuū suarū ex eo multiplicandos procreauit. Deinde abimelech rex geraris timēs abrahā dicitur et multiplicatū cum sichol p̄ncipe exercitus sui ad eum venire: et cum illo ad puteū fedus inire: vbi et abrahā nemus plantauit. Cū autē abrahā adhuc habitaret in bersabe et isaac eēt annoz. xxx. vel vt quidā asserūt quadraginta dñs fidem et obedientiā sancti patriarche tētare volens: non quia nesciret: sed vt nobis exemplum innotesceret: p̄cepit immolare filiū suū isaac in monte moria: in quo postea templū domini a salomone edificatū est. Quod quidē ille creato ri suo amplius q̄ suo affectui cupiēs deseruire adimplere curauit. Et dum cū assumptis duobus pueris et filio sine victima pgeret: et dimissis famulis nar⁹ parentē vbi esset victima quereret adhuc abrahā eidem diuinū mandatū noluit reuelare. dicēs q̄ deus sibi de victima p̄deret. Cum autē ad montē puenissent: refert iosephus verba patris ad filiū dicentis: q̄a sicut ex voluntate dei ingressus fuerat mundū mirabiliter: sic dei voluntate necesse erat ei egredi inuitanter: quem dñs quidē iudicasset nō egredī tudine: nō bello: nō aliqua passione humana vitam finire: sed cū orationib⁹ et sacrificijs aiā ipsius ad se reuocare: et q̄ nō dubitaret: quia in fallibiliter deus eū suscitaret: ob promissiones impēdas. Et sic isaac inmolādus libēs accessit ad arā. Sed nunq̄ credētib⁹ dura diuinitas permāsit. Nam et deus angelicavoce suspendit abrahā a filiū nece ostēdēs et quē immolarer p̄ filio artere: vt absq̄ pietatis dispēdo rñi sacrificiū consumaret. In hoc morte xp̄i p̄figurans vt sicuti reseruato isaac artes immolaf: sic diuinitate in xp̄o seruata humanitas in cruce partur. Ex hoc forte quidā codices autumāt sacrificiū abrahe eodē anni die cum xp̄i passione concurrisse scz. viij. kalen. aprilis: quo etiā die tradunt melchisedech p̄mū sacerdotē regē panis et vini deo primitus mysteriū obtulisse. Reuerso autē abrahā ad conuallē mambre: mortuāq̄ sara eius vxorē misit seruum suū eliezer ad mesopotamiam syrie ad nepotem suū barhuelem filiū nachoz: adiurans eum vt filiam nepotis sui de cognatiōe sua filio suo vxorem assumeret. Qui recto gradu perueniēs ad domū barhuelis cum esset adhuc in agro et expectaret diuinitus inspiratus vxorē isaac p̄destinatā rebecca barhuelis filiū nachoz filiam nunq̄ sibi vtiā cognouit. Logitās vt quēcūq̄ puella ad hauriendā aquā pergēs sibi potū pe

temi quinetiā camelis aquā preberet: ipsa futu-
ra isaac cōiung esset. Que oīa cū in rebecca cōti-
gissent: seruusq; cūcta patri narrasset: dedit pa-
ter puellam in vxore isaac desponsandā. Quas
secū adductā: isaac desposuit cū esset annorū
xl. vel fm quosdā. l. et infantū eā dilexit: vt dolo-
rem qui sibi ex matris morte acciderat tēpera-
ret. ¶ Abraham hō alīā duxit vxore nomine ce-
thuram: quam quidē dicunt agar ancillas eius
fuisse: et ex ea plures genuit filios: quib; et mu-
nera dedit: et eos ab isaac separauit. Illi hō vt
heredi omnē possessionē suā tribuit. Et postq;
genuerat isaac supuixit annis. lxxv. videlz vsq;
ad. xv. annū natiuitatis iacob et esau. Sicq; cū
esset annorum. clxxv. in senectute bona mortu-
us est. Et sepultus est in spelūca duplici quā emit
ab effrō in sepulturā generis sui: vbi et sara ei-
vxor ab eo fuerat tumulata. Dies autē domitio-
nis abrahe fm Hieronymū fuit. vij. idus octo-
bris. hec ex libro genesis a. c. xij. vsq; ad. xxv. in
clisue. et ex dictis iosephi hieronymi et hystorie
scholasticę: atq; ex chronico guilelmi

¶ De sancta Sara matre. Cap. lxxvij.

Sarai quam propter
eius incredulitatez detracta vna
littera eius nomini et addita no-
mini abrahe de sarā nominauit:
filla fuit aram fratris abrahe: et
ipsius abrahe cōsobrina. i. neptis ex fratre. Nā
eo tēpore ad augendū et multiplicandū genus
humanū cutuscūq; gradus preter forozē conu-
gem accipere licebat. Nec cū sterilis esset: agar
egyptiam ancillā suam abrahe dedit vxorez: ex
qua suscepit filiū ismaelē. Deinde promissione
sibi a deo facta cū esset annoz. xc. ex abrahā cō-
tenario filium cōcepit et peperit: quem vocauit
isaac. Et cū aliquantulū creuisset puer: et cum
ismaele luderet: perpēdit sara q; ismael de luto
idola fingere: et isaac ad ea colenda puocabat:
vnde et viro institit: vt ancillā cum filio a se ei-
ceret: ne filius innocēs ismaelis malicia feda-
ret. Supuixit autē sara nato isaac anis. xxxvij.
Et cū esset annorum. cxxvij. mortua est: et a viro
sepulta in hebron in spelūca duplici: quā abra-
ham emit in perpetuā sui et suoz possessionem
sepulchri. hec vnde supra.

¶ De sancto Melchisedech rege. Cap. xc.

Melchisedech rex sa-
lem: que postea dicta est hierim
cui apl's paul' ad heb. vij. san-
ctitatis testimoniū perhibet: in
plerisq; sacre scripture locis sā-
ctissimus nominat. Cui tamē genealogia fm
apostolū subiecte christū in hoc prefigurans: q;
fm humanitate patre caruit: et cui fm diuini-
tatem gnationis narratio narrari nequit. Hūc
tamē hebrei autuāt sem filiū noe fuisse: vsq;

ad isaac tempora visisse: et oēs primogenitos a
noe vsq; ad aaron sacerdotes extitisse: qui in cō-
uiujs et oblationibus populo benedicebant: et
pmogenita recipiebāt. Sive autē melchisedech
ides qui et sem fuerit: siue alter extiterit: hoc ex
diuina pagina expressum habemus: q; rex et sa-
cerdos fuit: qui et primū et alijs inuitatum sa-
crificium deo in pane et vino obtulit: cui etiam
abrahā vtī vero dei omnipotentis sacerdoti de-
cimas exsoluit. In quibus omnibus christus ex-
pressius designauit: qui et rex iudeoz et hierim
ex regis dauid carne pgenit' fuit: quoz et magl
ab oriēte veniētes regem iudeoz adorant: et
pilatus imperiū romanū vicariū in titulo: cruci
superposito regem iudeoz affirmat. Hic etiam
sacerdos verus extitit sacrificiū sui corporis et
sanguinis immaculatū sub speciebus panis et
vini deo offerens: oblationēq; et melchisedech
prefiguratā adimplens. De quo pater eius fm
carne dauid pphetauerat dicens. Tu es sacer-
dos in eternū fm ordinem melchisedech. Abba-
to em sacerdotio aaron quod fuit ad tēpus: sa-
cerdotium melchisedech in christo inuouatum
eternaliter confirmat. Cui etiam vtī vero et legi-
timo sacerdoti omnīs laicoz decimatio perfol-
uēda debet: et per cōsequēs eius vicarijs in ec-
clesie regimine substitutis: qui et eius eidem sa-
crificium administrāt. Quomodo autē melchise-
dech: aut qua morte: vel vbi: seu quo tēpore vita
excesserit ignorat: imo q; aliquādo mortuus sit
omnino silentio preterit. In hoc etiā christi sa-
cerdotis typum representans: qui et si in carne
aliquādo passus fuit: immortalis tamen ex resur-
rectione factus nunq; de cetero moriturus ab
ecclesia predicatur.

¶ De sancto Loth.

Cap. xcj.

Loth filius Arā fra-
tris abrahe naturalis: abrahe hō
filius adoptiuus fuit: cuius sara
forozē diem abrahā in cōiugum
accepit. Hic cum adoptiuo patre
et naturali patruo de arā in terrā chanaan pro-
gressus est: et postmodū ab eo diuisus habita-
uit in oppidis sodomoz: vt dictū est supra. Hic
etiā cū ipsis regibus achodor laomor helamita-
rum rege captus: ab abrahā redēptus est. Cui
autē dñs ppter vitū abominabile sodomiticū
quinq; ciuitates sodomoz. i. sodomā: gomozā:
adama: seboim: et segor subuertere decreuisset:
que in confinio arabie et palestine postre erāt.
Loth abrahe nepotem propter eius iusticiā et
abrahe preces saluare disposuit. ¶ Veniētesq;
duo āgeli sodomam vespere missi a deo ad eius
sententiā exequendā: apud loth hospitari sunt.
Quos sodomite iuuenes putantes: et eis abu-
tī volentes: ad domū loth insulsum fecerunt: vt
viros ad se educeret. Quos ille defendere stu-
dēs duas filias suas virgines despositas qdē: